

SÄHKÖISEN ÄÄNESTYKSEN TESTAUS 2. PV – VAALIPÄIVÄN ÄÄNESTYS JA TULOSLASKENTA

Aika: 13.3.2008

Paikka: OM, Kasarmikatu 42

Läsnä: Arto Jääskeläinen OM, Jyrki Kasvi kansanedustaja/Vihreä liitto, Riitta Rosenlew Kauniaisten kaupunki, Karola Nyman Kauniaisten kaupunki, Carola Hedman Kauniaisten kaupunki, Lena Filipsson-Korento Kauniaisten kaupunki, Jukka Mäntylä Helsingin kaupunki, Mika Vuorikoski Tampereen kaupunki, Juha Perämaa Tampereen kaupunki, Tommi Meskanen Turun yliopisto, Arto Lepistö Turun yliopisto, Seppo Virtanen Turun yliopisto, Urho Lindroos OTTK, Anniina Tjurin OTTK, Jukka Leino OTTK

1 Edellisen päivän tapahtumat

Käytiin läpi edellisen päivän tapahtumat (muistio pm_1_testipv.pdf).

Tarkastettiin edellisen päivän ennakoäänestyksen äänioikeuden käytön tilanne

- uurnan raporttien
- VAT:n äänioikeusrekisterin raporttien
- manuaalisten ”vaaliluetteloiden” merkintöjen

perusteella. Todettiin, että tähän saakka tiedot äänten käytöstä täsmäsivät.

Edellisenä päivänä käytössä ollut huonommin toiminut kosketusnäyttö oli vaihdettu taksi päiväksi toiseen näyttöön.

2 Vaalipäivän äänestyksen testauksen suorittamistapa

Testaajat jakaantuivat jälleen vähintään kahden hengen ryhmiin, jotka vuorotellen toimittivat vaalivirkailijan tehtäviä ja äänestäjän tehtäviä ja tekivät vastaavalla tavalla kuin ennakoäänestyksessä merkinnät sähköisistä äänistä myös vaaliluetteloon ja manuaalisille äänestyslipuille. Tällä kertaa testattiin äänestystä kunkin kunnan yhdessä äänestyspaikassa.

Testattiin myös negatiivisia testitapauksia:

- äänestäjä väärässä äänestyspaikassa
- äänestäjä yrittää äänestää kahdella kortilla
- äänestäjä yrittää äänestää sekä sähköisesti, että lipulla (keskeytti sähköisen äänestyksen ja ilmoitti haluavansa äänestää lipulla, mutta ei palauttanut sähköistä äänestyskorttia ja yritti äänestää myös sähköisesti manuaalisen äänestyksen jälkeen)
- tietoliikenneyhteys katkaistiin kesken äänestystapahtuman
- äänestäjä yritti äänestää sähköisesti yliajalla (klo ”20:00” jälkeen, jolloin hyväksytään enää vain manuaalisia ääniä)

Järjestelmän todettiin toimivan oikein tai toipuvan oikein em. virhetilanteissa. Lisäksi tarkistettiin liitteenä olevan taulukon (eVOTE -testaushavaintoja, äänestäjän toiminta)

mukaiset erikoistilanteet ja havaittiin järjestelmän toimivan oikein niiden osalta poislukien ensimmäisenä päivänä havaittua yli kolmen numeron ehdokasnumeron käsittelyä.

3 Vaalien tuloksen laskenta

Vaalipäivän äänestyksen päätyttyä tarkastettiin vaaliluetteloihin tehty merkinnät ja verrattiin niitä uurnan raporttien äänimääriin. Äänten määrät täsmäsivät myös vaalipäivän äänestyksen jälkeen.

Manuaalinen uurna avattiin, liput laskettiin kunnittain ja ehdokkaittain. Sen jälkeen verrattiin manuaalisesti laskettua tulosta VAT:stä ajettuihin tuloksiin. Äänten määrät täsmäsivät kunnittain ja ehdokkaittain.

4 Muita havaintoja tai kommentteja

Keskusteltiin tarpeesta saada äänestyspaikka virkailijan työasemalle kiinteäksi niin, että virkailija ei vahingossa kirjaa itseään väärälle äänestyspaikalle.

Ehdotettiin, että virkailijan työasemassa hetun syötön jälkeen riittäisi Enterin painallus sen sijaan, että pitää viedä hiiren täppä oikeaan kenttään ja näpäyttää sitä.

Ehdotettiin, että kun virkailija ottaa kortin pois lukijasta, järjestelmä siirtyisi itse seuraavan hetun syöttöön.

Käynnistys -CD ei toiminut ”automaattisesti” äänestysbussin työasemassa.

Raportointisovellukseen pääsy tuntui hankalalta, vähintäänkin vaatii erittäin selkeät ohjeet.

Keskusteltiin saamen kielen tuen tarpeesta, mikäli sähköinen äänestys laajenee koko maahan.

Virkailijan sovelluksen joissakin ilmoituksissa oli suomenkielistä tekstiä – tarkasteltava uudelleen seuraavalla testikierroksella.

Äänestysajan päätyttyä vaalipäivänä voisi virkailijan sovelluksessa tulla sähköisen äänestyksen valintanapin päälle punainen rasti. Samoin, jos aika loppuu sähköisen äänestäjän kohdalla, voisi ilmoitus olla selkeämpi, esim. ”Sähköinen äänestysaika päättynyt. Voit äänestää vielä lipulla. Ota yhteys vaalivirkailijaan.”

Liite: eVOTE_testaushavaintoja_äänestäjä